

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
SEDIUL CIOCANA

mun. Chișinău, str. Mihail Sadoveanu, nr. 24/1,
Republica Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*Sediul specializat în examinarea cauzelor cu privire la activitatea
judecătorului de instrucție și în materie contravențională*

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHISINAU
CIOCANA COURT OFFICE

Chisinau city, Mihail Sadoveanu street, nr. 24/1,
Republic of Moldova, MD-2044,
tel./fax (+373 22) 333 665; (022) 337 520
e-mail: jci@justice.md

*The Court Office specialized in the examination of the cases concerning
the activity of the investigative judge and in contraventional matters*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA CHIȘINĂU SEDIUL CIOCANA
leșire Nr. <u>3982</u>
" <u>06</u> " <u>05</u> 20 <u>20</u>

Dosar nr.4-20043410-12-5r-01052020 (5r-1451/2020)

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
MD-2004, mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28

Judecătoria Chișinău sediul Ciocana, Vă expediază materialele respective în vederea examinării sesizării cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, înaintată în instanță de SRL "Brutăria din Sat" în numele căreia acționează Lilia Ciobanu reprezentată de avocatul Cebanaș Alexandru și Carapunarli Alexandru, în cauza contravențională de examinare a contestației împotriva procesului verbal cu privire la contravenție: seria și numărul MAI02 418802 din 10.04.2020, și a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nr. 418802 din 10.04.2020 emisă de agentul constatator al INP al IGP în baza art. 76¹ alin.(1) din Codul contravențional.

Anexă:

- Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și înscrisurile anexate;
- Procesul verbal cu privire la contravenție;
- Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 05 mai 2020;

Anexă: conform textului pe "19" file

Ghenadie Pavliuc
Vicepreședintele Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana)

13:50

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
Intrare Nr. <u>679</u>
" <u>06</u> " <u>05</u> 20 <u>20</u>

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire SRL „Brutăria din sat”, în numele căreia acționează Lilia Ciobanu.
2. Prenume Lilia Ciobanu;
3. Funcția Administrator.

6. Numele și prenumele reprezentantului: 1. Cebanaș Alexandru; 2. Carapunari Alexandru

7. Ocupația reprezentantului: 1. Avocat; 2. Avocat

(II – OBIECTUL SESIZĂRII

A

se vedea Partea a II-a a Notiței Explicative)

12. Onorată Curte,

Prin art. II al Legii nr. 52 din 12.03.2020 pentru modificarea unor acte normative, a fost completat Codul Contravențional cu art. 76¹, cu următorul conținut: „Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice

(1) Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a pus în pericol sănătatea publică, se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Prezentarea intenționată a unor date false sau incomplete ori refuzul de a prezenta datele necesare pentru completarea fișei epidemiologice se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”

Invocăm faptul neconstituționalității următoarelor prevederi de la acest articol: art. 76¹, alin. 1: „...se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”; precum și alin. 2 „... se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

(A se vedea Partea a III-a a Notiței Explicative)

13. Onorată Curte,

SRL „Brutăria din sat” este o persoană juridică cu scop lucrativ, înființată în anul 2018 și care printre principalele genuri de activitate desfășoară următoarele: comercializarea produselor de bătănie, înghețată, produse de patiserie fără cremă – achiziționate, băuturi răcoritoare în ambalaj original, inclusiv fierbniți din aparat specializat cu utilizarea paharelor de uz ordinar, pâine și produse de panificație

Informația de mai sus este confirmată prin Certificatul de înregistrare a întreprinderii, precum și prin Extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice anexate la dosar.

Am sesizat Judecătoria mun. Chișinău sediul Ciocana, cîn cauza contravențională de contestare a procesului-verbal cu privire la contravenție, Seria și numărul MAI 02 418802 din 10.04.2020, întocmit în privința SRL „Brutăria din Sat”, Număr de înregistrare 248530647342314, Codul agentului constator 52167 și Decizia agentului constator de aplicare a sancțiunii contravenționale, în formă de amendă în mărime de 1000 u. e., adică 50 000 de lei MDL a sancțiunii contravenționale în formă de amendă în mărime de 1000 u.e., adică 50 000 de lei MDL.

la data de 10.04.2020, în calitate de administrator al SRL „Brutăria din sat”, am fost citată la sediul IGP INI Centrul pentru Combaterea Crimelor Informatică pentru chestionare și depunerea declarațiilor.

În această zi, la ora 17:50, a fost întocmit Procesul-verbal cu privire la contravenție contestat.

Potrivit conținutului acestuia, se pretinde că SRL SRL „Brutăria din sat”, *se face vinovată de aceea că la data de 09.04.2020, ora 14.30, pe adresa: mun. Chișinău, str. Dumitru Rîșcanu nr. 29/2, privind factorii de decizie ai SRL „Brutăria din sat” care au admis prepararea băturilor fierbinți “cafea” în incinta secției comerciale și angajata cet. Ciobanu Lilia nu era echipată cu mască medicală și mănuși de protecție nerespectînd măsurile de profilaxie, Ignorînd prevederile dispozițiilor nr. 1-4 Comisiei pentru Situații Excepționale a RM.*

Pretinsa faptă contravențională a fost calificată prin prisma art. 76/1 Cod Contravențional al RM.

A doua zi la data de 10.04.2020, agentul constator, a decis aplicarea sancțiunii contravenționale, în formă de amendă, în mărime de 1000 u. e., ceea ce reprezintă suma de 50 000 de lei, în absența contravenientului – reprezentantul/administratorul SRL „Brutăria din sat” dna Lilia Ciobanu.

Cu Procesul-verbal respectiv și decizia adoptată, nu sunt de acord, considerîndu-le ilegale, abuzive și contrare statului de drept din considerentele următoare.

În primul rînd, în partea descriptivă a procesului-verbal dat, agentul constator, face referire la aceea că contestatara, a acționat contrar prevederilor dispozițiilor 1-4 Comisiei pentru Situații Excepționale a RM.

Această formulare este una mult prea vagă și abstractă din următoarele motive:

-Norma de la art. 76/1 Cod Contravențional al RM este una de blanchetă care face trimitere la un alt act normativ concret.

-În acest caz, agentul constator era obligat să arate care anume act normativ și care alineat, punct, literă expresă, a fost încălcată de SRL „Brutăria din sat”.

-Ori, scopul procesului-verbal cu privire la contravenție constă anume în individualizarea faptei contravenționale.

-La caz, agentul constator, s-a limitat la invocarea unei formule vagi, precum că SRL „Brutăria din sat”, a acționat contrar unor dispoziții ale Comisiei pentru Situații Excepționale a RM.

-Agentul constator era obligat în conținutul actului procesual să individualizeze cu maximă precizie fapta invocată ca pretins a fi comisă de contestatară.

- Art. 443, alin. 1, lit. „e” Cod Contravențional al RM. îl obligă să arate acest moment în conținutul actului procesual respectiv.
- Aname din aceste considerente, conchidem că SRI „Brutăria din sat”, i-a fost încăleat dreptul la un proces echitabil, inclusiv sub aspect de individualizare a faptei și asigurare a dreptului la apărare.
- În al doilea rând, lecturînd din inițiativă proprie, fără a mi se asigura cîmpul legal de către agentul constator, am identificat că ultimul interpretează eronat și abuziv dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a RM.
- Așadar, norme apropiate situației de fapt descrise în procesul-verbal contestat, se regăsesc în Dispoziția nr. 4 din 24.03.2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM.
- Potrivit pct. 5 din Anexa la acest act, atestăm că „*Se sistează activitatea de comerț a unităților comerciale cu amănuntul, cu excepția unităților de comercializare a produselor alimentare, a produselor farmaceutice și a produselor petroliere și a celor indicate în pct. 2 din dispoziția nr. 1 din 18.03.2020.*”
- Pct. 6 arată că „*Se sistează activitatea unităților de alimentație publică, în localurile și în spațiile amenajate/autorizate ale acestora, cu excepția activităților de preparare și distribuire a produselor în regim de catering.*”

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

(A se vedea Partea a IV-a a Notiței Explicative)

În opinia autorului sesizării această prevedere din Legea dată este aplicabilă, în acest litigiu.

Prin art. II al Legii nr. 52 din 12.03.2020 pentru modificarea unor acte normative, a fost completat Codul Contravențional cu art. 76¹, cu următorul conținut: „**Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice (1) Nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dacă aceasta a pus în pericol sănătatea publică, se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.**

(2) Prezentarea intenționată a unor date false sau incomplete ori refuzul de a prezenta datele necesare pentru completarea fișei epidemiologice se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”

Din câte cunoaștem, la etapa actuală Curtea Constituțională a Republicii Moldova, a fost sesizată cu mai multe cereri de examinare a excepțiilor de neconstituționalitate, inclusiv a prevederilor acestui articol (a se vedea, Sesizarea cu nr. de intrare – 62a din 28.04.2020, depusă de deputatul în Parlamentul Republicii Moldova – D-I Năstase Vasile-Andrei).

Fără a prejudicia fondul acestor sesizări, invocăm faptul neconstituționalității următoarelor prevederi de la acest articol: art. 76¹, alin. 1: „...se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”; precum și alin. 2 „... se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”

În opinia noastră aceste prevederi normative, încalcă o serie de prevederi constituționale, dar și a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Art. 46 din Constituția Republicii Moldova – **Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia** prevede, în speță, următoarele:

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creațiile asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Art. 1 din Primul Protocol Adițional la CEDO precizează că „*Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.*”

Din punct de vedere al unui simplu calcul matematic, reiese că o persoană fizică, pentru săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 76¹ Cod Contravențional riscă o pedeapsă, în formă de amendă în mărime de la 22 500 lei la 25 000 de lei, în timp ce o persoană juridică, riscă o sancțiune pecuniară, în mărime de la 50 000 de lei pînă la 75 000 de lei.

Concomitent, alin. 2, al aceluiași articol, prevede sancțiune pecuniară, aplicată exclusiv persoanei fizice în mărime de la 22 500 de lei la 25 000 de lei.

În viziunea noastră, aceste prevederi normative, cu valență de sancțiune contravențională, prevăzute la art. 76¹ Cod Contravențional încalcă dreptul de proprietate al persoanei, **sub aspect de lipsă de proporționalitate între fapta săvîrșită și scopul urmărit.**

În primul rînd, o asemenea amendă aplicată persoanei fizice, spre exemplu, respectînd poziția expusă de CEDO în *Hoiărîrea Zilberberg vs Moldova*, atestă că, în realitate, vorbim de-facto, de o **acuză în materie penală**, pentru neplata căreia, aceasta riscă să fie plasată, inclusiv în arest.

A se lua în cont că potrivit art. 34, alin. 4 Cod Contravențional este posibilă luarea în arest, dacă persoana fizică nu are bunuri sau, acestea, în genere, lipsesc.

Persoana juridică, riscă să fie privată de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

Nu este clară poziția legiuitorului, la instituirea unui control atît de riguros asupra proprietății persoanei, prin impunerea unei sancțiuni atît de dure, din punct de vedere financiar, cel puțin pentru persoanele fizice.

Spațiul public abundă cu numeroase exemple când pensionari sau familii tinere, au fost sancționate contravențional. în baza acestui articol. sumele bănești pe care urmează să le achite, depășind cu mult posibilitatea obiectivă de a le plăti.

Mai mult. sancțiunea prevăzută pentru persoane juridice. la fel este una disproporționat de mare. lăsând să se ruineze un șir de afaceri mici de familie care îmbracă forma juridică de activitate de societate cu răspundere limitată în care activează 2-3 persoane, lăsând să se înțeleagă că se protejează businessul mare al cuiva și nu interesele reale ale societății.

Și dacă e să luăm ca în calcul există Cap. XV din Codul Contravențional - **CONTRAVENȚII CE AFECTEAZĂ ACTIVITATEA DE ÎNTRERINZĂTOR, FISCALITATEA, ACTIVITATEA VAMALĂ ȘI VALORILE MOBILIARE** care are ca obiect generic protejarea relațiilor sociale ce țin de activitatea de antreprenariat, atunci constatăm că nu există în domeniul respectiv economic, o sancțiune mai dură decât cea de la art. 76¹ Cod Contravențional, dar în acest capitol, avem în vedere, inclusiv activitatea afacerilor mari.

În al doilea rând. din cauza acestui fapt (neplata amenzii), acestea riscă să rămână pe drumuri, tocmai din motivul că. ulterior, decizia de sancționare va ajunge la un executor judecătoresc care va proceda conform Codului de Executare al Republicii Moldova, ceea ce înseamnă aplicarea măsurilor de executare silită -- inclusiv înstrăinarea locuinței.

În al treilea rând, afirmăm că art. 76¹ Cod Contravențional reglementează o normă juridică de blanchetă care presupune trimitere normativă la alte acte normative, sub aspect de articol, alineat, punct, literă, etc.

Cu regret. dar în mass-media. au fost date informații când agenții constatatori. au acționat cu rea-credință. întocmind abuziv procese-verbale pe acest articol. iar instanțele judecătorești. au mizat înfăptuirea actului de justiție, transformându-se. într-un mecanism de legalizare a unor acte contravenționale constatatoare. neluându-se în considerare probele contravenienților. creându-se impresia că. în așa mod. a fost legiferat un interes corporativ al cuiva.

În al patrulea rând. nu negăm necesitatea instituirii unei răspunderi contravenționale pentru nerespectarea măsurilor de profilaxie, prevenire și/sau combatere a bolilor epidemice, dar justificăm necesitatea raportării acesteia la principiul realității economice din Republica Moldova.

Așmenea sancțiuni pentru majoritatea cetățenilor din Republica Moldova sunt neproportional de mari, care, după cum s-a constatat ulterior. a generat o serie de abuzuri din partea agenților constatatori. care în lipsă de probe, au stabilit și sancționat persoane fizice și juridice. în mod nejustificat.

În plus, practica juridică a mai multor state din Uniunea Europeană, atestă că. inițial, agenții constatatori recurg la preîntâmpinări. și doar o conduită ilegală repetată generează aplicarea unei amenzi de 139 de EURO, spre exemplu, în Franța.

Cetățenii Republicii Moldova nu sunt mai bogați ca cei din Franța.

Astfel. sancțiunile date sunt vădit disproporționat de mari în raport cu fapta comisă și, scopurile, presupus. a fi urmărite și urmează a fi declarate neconstituționale.

consumatorul. nu are posibilitate de a alege un anumit furnizor din cauza practicii monopoliste a regiei date. Prin efectul acestei Legi. de facto și de jura asigură protejarea intereselor unei anumite regii.

Pornind de la cele expuse mai sus, SRL "Brutăria din sat" SOLICITĂ Curții Constituționale:

1. Să admită prezenta Sesizare;
2. Să se adopte o Hotărîre, prin care să se declare neconstituționale următoarele prevederi de la art. 76¹, alin. 1 Cod Contravențional: ***„...se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”***; precum și de la art. 76¹, alin. 2 Cod Contravențional ***„... se sancționează cu amendă de la 450 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”***

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

(A se vedea capitolul VI din Notița Explicativă)

16. La moment, autorul sesizării nu invocă date suplimentare.

Dacă este necesar, continuați pe o filă separată

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17. a) Copia extrasului din registrul de stat al persoanelor juridice în privința SRL „Brutăria din sat”;
- b) Copia procurii pe numele avocatului, Cebanaș Alexandru și avocatului Carapunari Alexandru;
- c) Copia licențelor de avocat.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

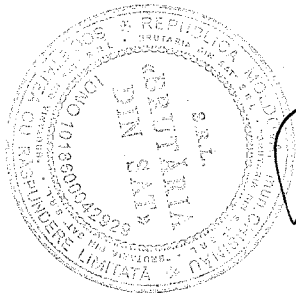
A se vedea capitolul VIII al Notiței Explicative)

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul mun. Chișinău.

Data 30.04.2020

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

[Handwritten signature]

Al. Cămin de Justiție

Avocat Leonescu

Dosarul nr. 5r-1451/2020

ÎNCHEIERE

05 mai 2020

mun.Chșinău

Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)

Instanța compusă din:

Președinte de ședință, judecător

Serghei Papuha

Grefier

Țibunovici Lolita

Examinînd în ședință de judecată publică cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de către apărătorul Cebanaș Alexandru în interesele SRL "Brutăria din Sat"

A C O N S T A T A T :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) se află în examinare cauza contravențională inițiată în temeiul art. 76/1 Cod Contravențional al RM.

În ședința de judecată, apărătorul Cebanaș Alexandru a înaintat cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate în privința sancțiunii contravenționale prevăzute de art. 76/1 al. (1) Cod contravențional al RM.

În ședința de judecată apărătorul Cebanaș Alexandru a susținut cererea înaintată și a solicitat admiterea acesteia.

Audiînd argumentele expuse de participanții la proces în coraport cu demersul înaintat, instanța de judecată consideră demersul apărătorului ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente de fapt și de drept.

Conform art. 4 alin. 1 din Constituția RM, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Conform prevederilor art. 342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei judiciare, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

Potrivit prevederilor art. 7 alin. 2, 3 Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale. Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.

Totodată, potrivit pct. 83 din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016, verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

Astfel, judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau

indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Pct. 107 din aceeași Hotărâre a Curții Constituționale stabilește că, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și Judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

Conform hotărârii Curții Constituționale nr. 15 din 06.05.1997 cu privire la interpretarea art. 135 al. 1 lit. g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logica între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sînt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate.

În acest sens instanța reține că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a invocat neconstituționalitatea prevederilor conținute în sancțiunea prevăzută de art. 76/1 al. (1) Cod Contravențional al RM.

În baza celor expuse și în temeiul art.4 alin.3, 2, 7, 29, 142 CPP al RM, pct.pct.83, 107 din HCC nr.2 din 09.02.2016, art.20, 115 din Constituția RM instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite demersul apărătorului Cebanaș Alexandru în interesele "Brutăria din Sat" SRL.

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității prevederilor conținute în art. 76/1 al. (1) și anume, referitor la sancțiunea contravențională prevăzută de alin. (1) al articolului respectiv.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac dar poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință, judecător

Serghei Papuha

**În atenția persoanei în a cărei privință s-a întocmit proces-verbal conform prevederilor Codului contravențional
(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)**

Articolul 384. Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(1) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional și căreia, prin hotărâre definitivă, i s-a stabilit o sancțiune contravențională sau a cărei răspundere contravențională sau executare a sancțiunii contravenționale aplicate este înlăturată prin hotărâre definitivă se numește contravenient.

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- a) la apărare;
- b) să cunoască fapta imputată;
- c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la rețineră, cu un apărător din oficiu dacă este posibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- d) să anunțe, în cazul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- e) să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- g) să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- i) să prezinte probe;
- j) să formuleze cereri;
- k) să conteste decizia asupra cauzei;
- l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- n) să solicite audierea martorilor;
- o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;
- q) să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- r) să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- s) să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competente să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- t) să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- u) să ceară și să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale autorității competente să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- a) să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- b) să accepte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolscopică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sînge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- d) să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
- e) să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
- f) să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 34. Amendă (se va achita la contul beneficiar _____ cont trezorerie _____)

(1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 20 de lei.

(2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 150 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere și persoanelor juridice - de la 10 la 500 de unități convenționale.

(3) Contravenientul este în drept să achite jumătate din amendă stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul stabilirii ei. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

(4) Dacă persoana fizică nu a plătit amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, instanța de judecată o poate înlocui, după caz, cu:

- a) amendă în mărime dublă, care însă nu poate depăși limita maximă a sancțiunii cu amendă prevăzută de norma materială contravențională sau de prezentul articol;
- b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an;
- c) muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională, durata muncii fiind de cel mult 60 de ore;
- d) arest contravențional, calculându-se o zi de arest pentru 2 unități convenționale, durata arestului fiind de cel mult 30 de zile. În acest caz, se va ține cont de restricțiile prevăzute la art.38 alin.(4).

(5) Dacă persoana sancționată pentru săvîrșirea contravenției prevăzute la art.228-245 nu a plătit benevol și integral amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, aceasta se înlocuiește cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, prin ridicarea dreptului de a conduce vehicule, pe un termen de la 6 luni la un an.

(6) Pentru situațiile enumerate la alin.(4) lit.a), c) și d), privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an poate fi aplicată ca sancțiune complementară.

(7) Dacă persoana juridică nu a plătit benevol și integral amendă în decursul a 30 de zile de la data stabilirii ei, aceasta poate fi înlocuită cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.

(8) Amendă se înlocuiește de către instanța de judecată la demersul agentului constator sau al procurorului. În cazul în care sancțiunea amenzii este stabilită de instanța de judecată, înlocuirea o efectuează instanța la demersul executorului judecătoresc.

Notă: Dovada achitării se face la agentul constator care a aplicat decizia de sancționare.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este posibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează un apărător din oficiu.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de ireponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- a) la înregistrarea neîntîrziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
- b) să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
- c) să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
- d) să atace decizia autorității competente să soluționeze cauza contravențională;
- e) să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- f) să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe materialele din dosarul contravențional.

(4) Victima va fi prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

- a) să se prezinte la citirea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, să dea explicații la solicitarea acestuia;
 - b) să prezinte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
 - c) să accepte, la cererea autorității competente să soluționeze cauza contravențională, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
 - d) să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competente să soluționeze cauza contravențională sau ale președintelui ședinței de judecată.
- (6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 448. Contestarea împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție

(1) În decursul a 15 zile de la data aducerii la cunoștință a faptului încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul sînt în drept să-l contesteze în instanța de judecată în a cărei rază teritorială activează autoritatea din care face parte agentul constator.

(2) Contestarea împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție se depune la autoritatea din care face parte agentul constator. În cel mult 3 zile de la data depunerii contestației, agentul constator expediază în instanță contestația și dosarul cauzei contravenționale.

(3) Contestarea suspendă executarea sancțiunii contravenționale aplicată prin proces-verbal.

(4) Persoana care face contestație împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale nu plătește taxă de stat.

(5) Contestarea împotriva hotărârii cu privire la contravenție poate fi depusă în decursul a 15 zile de la data pronunțării hotărârii sau de la data aducerii ei la cunoștință, după caz. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, persoana față de care a fost pronunțată hotărârea poate fi repusă în termen, la cerere, de către autoritatea (persoana cu funcție de răspundere) împuternicită să examineze contestația.